

OSNOVNA ŠOLA LJUDSKI VRT, PTUJ

RAZISKOVALNA NALOGA

Raziskovalca:

Taja Islamovič, 7. a

Jure Pišek, 7. a

Ptuj, marec 2012

Raziskovalna naloga

MI RIMLJANI

Področje: TURIZEM

Raziskovalca: Taja Islamovič, Jure Pišek

Mentorici:

Elka Mlakar, prof. defektologije

Martina Prejac, prof. geografije in zgodovine

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila najinim družinam, staršem in vsem bližnjim, ki so nama s spodbudami, z dobrimi nameni, s potrpežljivostjo ter konkretno pomočjo pomagali pri izdelavi te raziskovalne naloge.

Za pomoč pri izvedbi naloge se zahvaljujema vsem sogovornikom v intervjujih in anketirancem, ki so odgovorili na najina vprašanja v anketi in nama tako pomagali do zelenih rezultatov.

Za pomoč pri lektoriranju se zahvaljujema gospe Veri Zagoričnik Novak in gospodu Davidu Bedraču, za prevajanje v angleški jezik pa gospodu Filipu Gračnarju.

Posebej se zahvaljujema gospodu županu dr. Štefanu Čelanu, gospodu Francu Mlakarju, vodju projekta EPK 2012 za mesto Ptuj, turističnemu društvu Ptuj, društvu Kmečkih žena Hajdina, kustosinji Aleksandri Nestorovič iz Pokrajinskega muzeja Ptuj, delavkam TIC-a Ptuj ter Mestni občini Ptuj, ki so naju prijazno sprejeli in nama svetovali pri najinem delu.

Pri raziskovanju so nama veliko pomagali učenci turističnega krožka, zato tudi njim hvala.

Zahvaljujema se tudi mentoricama in vsem ostalim za pomoč ter vzpodbudo pri izdelavi raziskovalne naloge.

KAZALO

1 UVOD	6
2 TEORETIČNI DEL.....	7
2. 2 ODLOČITEV ZA TEMO RAZISKOVALNE NALOGE.....	9
2. 3 CILJ NALOGE	9
2. 4 HIPOTEZE.....	9
2. 5 METODE DELA.....	10
3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE.....	12
3.1 RAZISKALA SVA RIM.....	12
3. 2 INTERVJUJI IN ANKETE.....	16
3.2.1 Pogovor z gospodom županom	16
3.2.2.....	17
Pogovor s kustosinjo gospo Aleksandro Nestorović v Pokrajinskem muzeju Ptuj Ormož	17
3.2.3 Pogovor z gospo Marijo Pulko, predsednico aktiva kmečkih žena Hajdina.....	17
3.2.4 Posvet pri gospodu Francu Mlakarju, vodju projekta EPK 2012 – Ptuj partner.....	18
3.2.5 Rezultati anketnega vprašalnika.....	18
3. 3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA	22
3. 3. 1 Predstavitev ideje	22
3. 3. 2 Umestitev ideje v sedanji prostor in čas (Mi Rimljani – danes)	25
3. 2 PROGRAM RIMSKEGA TEDNA.....	28
3.3 TRŽENJE NAŠEGA PROIZVODA.....	33
4. UGOTOVITVE.....	36
5. ZAKLJUČNA MISEL	37
6 LITERATURA IN VIRI	38
7 PRILOGE.....	39

KAZALO SLIK

Slika 1: Zemljevid Rima (vir: internet)	12
Slika 2: Oprema rimskega legionarja so sestavljali: čelada, ščit, oklep, kratek meč in kopje .	13
Slika 3: Intervju z gospodom županom (foto: Ilič)	16
Slika 4: Intervju z gospo Aleksandro (foto: Pišek)	17
Slika 5: Intervju z gospo Marijo Pulko (foto: Islamovič)	17
Slika 6: Intervju z mimoidočimi (foto: Islamovič).....	21
Slika 7: Izdelava katapulta (foto: Prejac)	22
Slika 8: Izdelava rimskega denarja (foto: Prejac)	24
Slika 9: Izdelava rimskega denarja (foto: Prejac)	24
Slika 10: Izdelava amfor (foto: Prejac)	24
Slika 11: Izdelava amfor (foto: Prejac)	24
Slika 12: Amfore (foto: Prejac).....	25
Slika 13: Izdelava šlemov (foto: Prejac)	25
Slika 14: Izdelava ščitov (foto: Prejac)	25
Slika 15 Izdelava ščitov (foto: Prejac).....	25
Slika 16: Intervju za PE TV (foto: Prejac)	26
Slika 17: Rimski nakti (foto: Prejac).....	28
Slika 18: Rimski mozaiki (foto: Prejac).....	28
Slika 19: Risbice z z rimsko tematiko (foto: Prejac).....	29
Slika 20: Voščene tablice z rimsko tematiko (foto: Prejac)	29
Slika 21: Obiskovalci rimske opekarske peči (foto: Prejac)	29
Slika 22: Rimsko šolstvo (foto: Prejac).....	29
Slika 23: Izdelovanje bršljanovih venčkov (foto: Prejac)	30
Slika 24: Izdelovanje mozaika (foto: Prejac)	30
Slika 25: : Pohod Rimljanov po šoli (foto: Islamovič).....	30
Slika 26: : Rimljan Jure (foto: Islamovič).....	30
Slika 27: Rimske maske (foto: Pišek)	30
Slika 28: Rimske jedi (foto: Pišek)	31
Slika 29: Rimske začimbe (foto: Pišek)	31
Slika 30: Glinene posode (foto: Mlakar).....	31
Slika 31: Rimska savna (vir: internet).....	32

Slika 32: Izložba z rimsko pisavo (foto: Malovič).....	34
Slika 33: Rimski denar (foto: Milić)	34
Slika 34: Izložba z rimskimi oblačili (foto: Malovič)	35
Slika 35: Rimski kruh (foto: Prejac)	35

OPOMBE

Fotografije: Taja Islamovič, Jure Pišek, Elka Mlakar, Martina Prejac, Jelica Ilič, Nuša Malovič, Pia Milić.

POVZETEK

Namen najine raziskovalne naloge je bil predstaviti del kulturnega turizma na Ptuju, in sicer tisti del, ki je povezan z zgodovino Rimljanov.

Z nalogo sva želela tudi raziskati, kako dobro Ptujčani poznajo rimsko zgodovino svojega kraja in kaj vse so pripravljeni narediti, da bi lahko ta delček zgodovine ljudem še bolj približali.

Posluževala sva se različnih virov raziskovanja – proučevala sva literaturo, izvedla različne intervjuje in anketo.

Vse skupaj se navezuje tudi na letošnje leto 2012, ko je Ptuj ena izmed evropskih prestolnic kulture in bomo tudi mi, kot šola, sodelovali v projektu, tako da se bomo »spremenili« v Rimljane.

Torej sva v najini nalogi preučila dve med seboj tesno prepleteni dejavnosti.

V tej raziskovalni nalogi predstavlja tudi zamisli, kako bi z izbranim turističnim proizvodom povečali ponudbo našega mesta z vidika kulturnega turizma. Tudi na MO Ptuj se zavedajo pomena tega projekta, nas pri tem podpirajo ter so pripravljeni naše načrte in zamisli finančno podpreti.

V veliko pomoč pri oblikovanju turističnega izdelka nama je bila anketa, ki sva jo izvedla med Ptujčani.

V nalogi so predstavljeni tudi načini trženja ponudbe. Največji delež pri reklamiranju in trženju ponudbe bo morala nositi občina, za uspešno trženje pa bo potrebno vključiti čim več prebivalcev Ptuja.

Vse te ideje nama je uspelo združiti v nalogo, ki sva jo popestrila še z reklamnim in s slikovnim materialom, namenjenim prebivalcem Ptuja.

SUMMARY

The purpose of our research paper was to present a part of cultural tourism in Ptuj, namely the part that is related to the history of the Romans. We wanted to explore how well Ptuj's residents know the local Roman history and what are they willing to do in order to introduce that part of history to other people. We have used **different sources of research**—literature, interviews and **a survey**. All this is in relation to the year 2012 when Ptuj is one of the European capitals of culture and we as a school will participate in the project by “transforming” into Romans. So in our study we examined two closely interwoven activities.

We are also introducing ideas as to how we could increase with a chosen tourist product the offer of our town from a cultural tourism's point of view. People at Ptuj's municipality are also aware of the meaning of this **project**. They give us help and are also prepared to support us financially. The survey carried out among Ptuj's residents was of great help in creating our tourist product. The paper also presents the ways of marketing offers. **Municipality will have to** carry out the **largest** part in **advertising and marketing** the offer. **Successful marketing** will also require the inclusion of as many Ptuj's inhabitants as possible. We succeeded in **uniting** these ideas into a research paper which also includes additional advertising and visual material, all intended for Ptuj's residents.

1 UVOD

Trojanski junak Enej je bežal iz goreče Troje, prišel v Lacij in si tam ustvaril posestvo. Njegov sin je sezidal mesto Alba Longa, ki je bilo predhodnik Rima. Ustanovil naj bi kraljevski mestni rod, ki je obstajal kakih 300 let. Iz tega rodu naj bi bila tudi dvojčka Romul in Rem, sinova Ree Silvije in boga Marsa. Romula in Rema je njun stric Amulij zaradi želje po oblasti izpostavil nevarnosti. Dal ju je vreči v reko Tiberu. Ko je voda upadla, je naplavila košaro pod sedmimi griči, kjer ju je našla volkulja. Skrbela je zanju ter ju celo hranila s svojim mlekom, dokler ju niso našli pastirji, pri katerih sta odrasla. Kasneje sta sezidala mesto tam, kjer ju je našla volkulja, vendar sta se pri izbiri imena zanj sprla. Romul je zaradi tega brata celo ubil in sam postal kralj mesta, ki se po njem imenuje Roma (Rim).

Najin uvod sva začela z rimsko legendo, saj je ta zelo povezana tudi z našo krajevno zgodovino. Tudi najina raziskovalna naloga se navezuje na to.

Ptuj je zakladnica tisočletij. Čeprav je znan kot najstarejše mesto Slovenije, obstajajo stvari, ki še niso izkoriščene za boljšo prepoznavnost mesta. Med njimi so tudi rimske arheološke najdbe.

Meniva, da je kulturni turizem Ptuja v Sloveniji in drugod po svetu premalo prepoznaven. Zato sva se odločila, da ljudem s turističnega vidika поблиže predstaviva delček ptujske zgodovine.

Naloga je sestavljena iz teoretičnega, raziskovalnega in turističnega dela.

V prvem, teoretičnem delu sva predstavila metode dela, postavila hipoteze, opredelila raziskovalne cilje ter utemeljila najino odločitev za nastanek naloge.

Prav tako sva skušala na kratko opisati zgodovino Ptuja.

V drugem, raziskovalnem delu, sva raziskala, ali so se Ptujčani pripravljene vživeti v rimsko zgodovino in na kakšen način. V tem delu sva opravila kar nekaj intervjujev in anket.

V tretjem delu predstavljava idejo, kako najboljše tržiti naš turistični proizvod.

Misliva, da sva z najino raziskovalno nalogo na pravi poti, če drži dejstvo, da vsak človek lahko naredi nekaj dobrega za drugega in pri tem ne ostane sam, saj naj bi bila dobra dejanja nalezljiva. Potem lahko nekaj spremeniva, mogoče prispevava samo delček k turizmu in potem posledično za tako vrsto turizma navdušiva še druge.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 PTUJ IN NJEGOVA PRETEKLOST

Ptuj, več tisočletij staro naselje ob ugodnem prehodu čez Dravo, spada med najpomembnejše mestne spomenike Slovenije. Sloves mu zagotavljajo še ohranjena srednjeveška mestna zasnova in številni kulturni spomeniki. Ravno zaradi ugodne strateške lege in rodovitnosti zemljišča je bil poseljen vseskozi od davnine do danes. Odkrile so se najdbe iz skoraj vseh arheoloških dob (prva naselbina na ptujskem gradu je stala že v bronasti dobi).

Prva močna plemensko organizirana družba na visoki civilizacijski stopnji v najstarejši železni dobi je ok. leta 1000 pr. n. št. na grajskem griču zgradila utrjeno gradišče, ker so bili tam pašniki in voda. Tudi dravski južni breg je že bil naseljen. Najdbe na tem delu govorijo, da so bile naselbine tega časa opuščene na hitro in zato je Dravsko polje vso staro železno dobo ostalo slabo naseljeno.

Nato je živahnejšo zgodovinsko dogajanje Ptuj zajelo v mlajši železni dobi, ko so se Kelti (sooblikovalci kasnejšega noriškega kraljestva) selili na vzhod. Kelti so prostor naselbine postopoma urbano organizirali.

Predrimska naselbina, ki je dala rimsko ime Poetovio, je ležala znotraj pomembne plemenske zveze, preproste državne tvorbe ob meji rastočega rimskega cesarstva, noriškega kraljestva. S pomočjo Avgustovih osvajalnih vojn so Rimljani noriškemu kraljestvu odvzeli mejne pokrajine in mejo pomaknili naprej do Drave, nato pa še do Donave. V teh časih je stekla glavna cesta, ki je vezala Aquileio, Emono, Celeio in Poetovio z mesti v Podonavju, takrat pa je v Poetoviu nastal tudi vojaški tabor, ki naj bi varoval prehod čez reko in ki je imel izhodiščno vlogo pri osvajanju Panonije, obstajal pa je do konca 1. stoletja. Zaradi teh dogodkov je stara naselbina ob rastočem trgovskem prometu zaživela z novo močjo.

Prvi rimski pisec Tacit v pisanem viru navaja tedanje ime Ptuja in ga omenja v zvezi s pomembnimi dogodki, kot so izvolitev Vespazijana za cesarja in omemba političnega delovanja poslednjega zahodnorimskega cesarja Romula.¹

V drugi polovici 3. stoletja je Poetovio skupno z vso Panonijo ob pogostih nasledstvenih vojnah preživel marsikatero gospodarsko in politično krizo. Število prebivalstva se je krčilo, gospodarska moč pa je upadala.

---

¹ <http://www.ptuj.info/index.php/sl/zgodovina-mesta.html>

Zadnjič zgodovinarji omenjajo Poetovio leta 388, ko je bila v nasledstvenih bojih med Teodozijem in Maximom vojna. Ob koncu 4. stoletja je mesto začelo vse bolj hirati in se je skrčilo v mestno jedro.

Sredi 6. stoletja je bila tradicija krajevnega imena med redkim prebivalstvom še tako močna, sledovi mesta pa tako zelo vidni, da so Slovani po naselitvi prevzeli prastaro ime mesta in ga preimenovali v Ptuj.

Leta 874 so Ptuj dobili salzburški nadškofje, ki so ga obdržali 700 let, a s posestjo v začetku niso imeli sreče, saj so ga v 10. in 11. stoletju nomadski Madžari požgali. Okoli leta 1125 ga je zato obnovil nadškof Konrad I., ki naj bi varoval salzburške posesti v Podravju. Kot ministeriali salzburškega nadškofa so Ptujski gospodje vladali na gradu do leta 1438, ko so izumrli.

Izumrtje Ptujskih gospodov je za Salzburg pomenilo olajšanje, za Ptuj pa veliko izgubo, ker so se bližala desetletja gospodarskih kriz. Turki so večkrat plenili po ptujski okolici, mesto pa so leta 1479 osvojili Madžari in se v njem tudi utrdili. Ko so jih Habsburžani 11 let kasneje pregnali, Ptuj niso več hoteli vrniti salzburškemu nadškofu. Šele leta 1511 ga je cesar Maksimilijan I. zaradi finančnih težav proti primerni odškodnini vrnil nadškofu. V času pohodov Sulejmana Veličastnega so mesto iz vojaških razlogov znova osvojili Habsburžani in ga dali močno utrditi italijanskim arhitektom. Ko je turška nevarnost minila, Ptuj ni bilo več treba utrjevati. Mesto so kuga, požari in gospodarsko nazadovanje tako prizadeli, da si ni prav opomoglo. K temu so dodatno pripomogle še Napoleonove vojne in gospodarski zlom Avstrije leta 1811. In ko je t. i. Južna železnica stekla proti Ljubljani in Trstu čez Semmering, Graz, Maribor in Celje, je bil razvoj Ptujja zapečaten.²

Po letu 1848 je Ptuj gospodarsko zelo napredoval, saj je dobil višjo gimnazijo, nov rotovž, plinarno, parno pralnico, klavnico in razne industrijske obrate. Leta 1908 so Nemci napadli udeležence zborovanja Ciril-Methodove družbe. Novembra 1918 je jugoslovanska armada osvobodila Ptuj, vendar ga s svojim anarhičnim gospodarstvom ni mogla gospodarsko poživiti. Počasi je propadel. Mestna občina je ukinila plinarno, pralnico, gospodinjsko šolo in prodala večino realitet, med njimi celo rotovž na Slovenskem trgu. Ko so Nemci 8. 4. 1941 zlomili jugoslovansko vojsko in prišli v Ptuj, se je začelo trpljenje slovenskega narodno zavednega življenja. Ogromno kulturno škodo je Ptuj utrpel s poružitvijo minoritske cerkve, ki je služila okupatorjem za skladiščenje municije. 8. 5. 1945 pa je prišlo do osvoboditve. Poškodovano mesto ni kazalo več sledu bombardiranja in si je zelo lepo opomoglo. Podeželje

---

² Ptuj : starodavno mesto ob Dravi / besedilo Marjeta Ciglencečki ; fotografije Boris Farič ; [Ptuj skozi čas Marija Hernja Masten in Primož Premzl], stran 31.

in industrializacija mestne okolice je prinesla Ptujju veliko gospodarsko in urbano dinamiko. Mesto ima več mostov, nove stanovanjske hiše, kulturne in šolske zavod. Poleg tega pa ima še vedno prelepo staro mestno jedro, v katerem se zrcalijo vse dobe njegovega nastajanja.

2. 2 ODLOČITEV ZA TEMO RAZISKOVALNE NALOGE

Na območju današnjega Ptujja naletimo na veliko znamenitosti iz rimskih časov. To se je pokazalo tudi pri izkopu za našo novo telovadnico, kjer so arheologi naleteli na ogromno najrazličnejših rimskih najdb. Ugotovili so, da nekaterih najdenih predmetov ljudje še ne poznajo, čeprav se nahajajo v njihovi okolici. Tako smo učenci turističnega krožka dobili zamisel, da bi rimski čas in vsakdanjik Rimljanov približali meščanom Ptujja in širši javnosti. Odločili smo se, da bomo rimski način življenja predstavili z različnih vidikov ravno zato, da bi tudi tiste, ki nimajo časa ali volje hoditi po muzejih in se seznanjati z rimsko kulturo, vsaj malo navdušili za preteklost našega zgodovinsko bogatega mesta.

V okviru našega Turističnega krožka pa se nam je porodila nova zamisel, ki bi Ptuj še bolj približala turistom: spremeniti Ptuj za teden dni v rimsko mesto. Kako? To bova v nadaljevanju poskušala raziskati midva.

2. 3 CILJ NALOGE

Postavila sva si naslednje raziskovalne cilje:

- prispevati k še večjemu razvoju turizma na Ptujju;
- privabiti še več turistov;
- spoznavati različne turistične dejavnosti;
- prispevati k boljšemu poznavanju zgodovine našega kraja;
- spoznavati možnost razvoja našega kraja skozi naravne danosti;
- spoznavati proces ustvarjanja končnega izdelka skozi praktične delavnice;
- prispevati delež še večje turistične prepoznavnosti Ptujja v letu 2012, ko je Ptuj ena izmed evropskih prestolnic kulture;
- v turistično ponudbo ptujja uvesti novost – Rimski teden na Ptujju.

2. 4 HIPOTEZE

Za uresničitev raziskovalnih ciljev sva si postavila naslednje hipoteze:

H1: Zamisel, da bi se mesto Ptuj za en teden spremenilo v Rimsko mesto je dobrodošla in zanimiva.

H2: V projektu bi sodelovalo veliko Ptujčanov.

H3: V mesto bi privabili veliko ljudi od drugod.

H4: Na Ptuj se dogaja premalo zanimivih stvari, ki bi pritegnile turiste.

2. 5 METODE DE LA

Po opredelitvi ciljev naloge je bilo na vrsti poizvedovanje (zbiranje in analiza podatkov, informacij ter teoretičnih podlag). Pri tem sva uporabila naslednje metode dela:

- V šolski knjižnici Škrat Osnovne šole Ljudski vrt Ptuj, Knjižnici Ivana Potrča Ptuj, Pokrajinskem muzeju Ptuj in na internetu sva iskala vire o življenju Rimljanov na Ptuj.
- Po določitvi teme sva se odpravila v Pokrajinski muzej Ptuj h gospodu direktorju Alešu Arihu, mu predstavila najine ideje in ideje turističnega krožka ter ga prosila za dovoljenje vključitve arheoloških najdb na Ptuj v naš projekt.
- Podala sva se tudi k županu MO Ptuj, gospodu Štefanu Čelanu, mu predstavila projekt in ga zaprosila za podporo.

- Obiskala sva Turistično društvo Ptuj in TIC Ptuj. Tudi njim sva predstavila naše ideje in jih prosila za pomoč.
- Obiskala sva tudi referentko za finance Tatjano Farič in vodjo oddelka za kulturo Zdenko Ristič.
- Skupaj s člani turističnega krožka smo se sestali s Francem Mlakarjem, vodjem projekta EPK 2012 za mesto Ptuj.
- Obiskala sva društvo Kmečkih žena Hajdina in predsednico društva gospo Marijo Pulko.
- Obiskala sva kustosinjo Aleksandro Nestorović v Pokrajinskem muzeju MO Ptuj.
- Našo idejo sva predstavila v Termah Ptuj in direktorju Andreju Klasincu.
- Na terenu sva skupaj s člani turističnega krožka izvedla anketo, v kateri smo ljudi spraševali, kaj menijo o naši ideji in kako ter na kakšen način bi v našem projektu sodelovali.

3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

3.1 RAZISKALA SVA RIM

V 8. stoletju, natančneje leta 753 pr. Kr., je na sedmih gričih (Kapitol, Palatin, Aventin, Kvirnal, Viminal, Eskvilin in Celij) ob reki Tiberi nastalo več naselij, kjer so prebivala različna plemena. Sprva so naseljem vladali etruščanski kralji in že tedaj je tu nastala mestna država Rim. Po letu 509 pr. Kr. so prebivalci Rima etruščanskim kraljem odvzeli oblast in razglasili republiko. V naslednjih stoletjih so Rimljani svojo oblast razširili najprej po vsem Apeninskem polotoku. Prebivalci so se ukvarjali s kmetovanjem. Poseben sloj prebivalcev so bili obrtniki in trgovci. Kmalu po nastanku republike se je Rimska družba delila na bogate patricije in revnejše plebejce. Plebejci so imeli politične pravice, oblast, velike posesti. Volili so dva konzula, ki sta imela dobo enega leta. Vladati jim je pomagala ljudska skupščina in senat. Pri plebejcih je bilo pa ravno obratno. Niso imeli političnih pravic, bili so trgovci in mali kmetje, plačevati so morali davke in služiti v vojski.

Posledice nasprotij med plebejci in patriciji so pripeljale do 200-letne vojne, v kateri so si plebejci pridobili pravice. Smeli so sodelovati v izvolitvi konzula, sami pa so volili dva tribuna, ki sta imela pravico veta, kar pomeni, da sta lahko ovrgla sklepe senata.

Slika 1: Zemljevid Rima (vir: internet)

VEROVANJE

Rimljani so verovali v bogove. Vrhovni bog pri Rimljanih je bil Jupiter, njegova žena je bila Junona, boginja ljubezni in lepote je bila Venera, bog vojne je bil Mars, bog morja je bil

Neptun. Častili so tudi hišne bogove in zaščitnike. Navada je bila, da so jim v stanovanju postavili majhen oltarček.

RIMSKA VOJSKA IN ŠIRJENJE DRŽAVE

Rimska država je imela armado vojakov pešcev, imenovanih legionarji, saj so bili razdeljeni po legijah. Legija je štela po 6000 mož. Vojaški rok je bil na začetku obvezen, kasneje pa se je začela uveljavljati poklicna vojska.

Dobro izurjena in organizirana vojska je v dveh stoletjih osvojila ves Apeninski polotok in nato začela posegati po sosednjih državah. V letih 500 pr. Kr. in 272 pr. Kr. so Rimljani osvojili Anglijo, Španijo, Francijo, Balkanski polotok, severno Afriko, Grčijo ter Malo Azijo. Nasprotja med Kartažani in Rimljani so pripeljala do treh Punskih vojn, ki so s presledki trajale več kot 100 let. Pri Kartažanih je bil glavni vodja Hanibal. V Punskih vojnah so Rimljani zmagali.

OBLEKA

Rimljani so imeli preprost slog oblačenja. Njihovo osnovno oblačilo je bila tunika. To je bila nekakšna v pasu oprijeta srajca brez rokavov in je segala do kolen. Okrašena je bila z različnimi traki. Čez tuniko so si oblekli togo, široko volneno ogrinjalo, iz katerega je prosto gledala ena roka. Ženske so čez tuniko nosile stolo. To je bila s pasom prepasana dolga obleka s kratkimi rokavi in elegantno nabranimi gubami.

Slika 2: Oprema rimskega legionarja: čelada, ščit, oklep, kratek meč in kopje
(vir: internet)

PREHRAMBENE NAVADE

Premožni Rimljani s cesarji vred so podnevi jedli zelo malo. Pri premožnejših so imeli na izbiro več vrst hrane. Revnejši sloji prebivalstva so jedli skromnejšo hrano, večinoma kruh, česen, bob in zeljnato solato. Glavno jed so zaužili zvečer. Moški so pri jedi ležali na zofi, ženske so sedele za mizo. Jedli so z rokami, ki so jih med jedjo večkrat umili. Uporabljali so le žlico in nož. Pojedine so trajale pozno v noč.³ Rimljani so sloveli po tem, da so imeli na svojih pojedinah veliko lepo pripravljenih in zapletenih jedi. Marsikaterega današnjega osnovnega živila še niso poznali.

PRIČESKE

Ženske pričeske so bile v vsakem obdobju drugačne. V najstarejših časih so bile preproste – lasje so bili na sredini glave razdeljeni s prečo, zadaj speti v figo ali konjski rep, na čelu pa počesani v tanke kodre. V Avgustovem času so pričeske postale že bolj zahtevne, vrhunec umetnosti pa so dosegle v obdobju Flavijevcev. Pribor za ustvarjanje takih naglavnih umetnin je obsegal bronast, koščen ali slonokoščen glavnik in votle, upognjene, na žerjavici pogrete klešče.

RIMSKA HIŠA

Rimska hiša je bila zgrajena iz ilovice ter pokrita z opeko. Osrednji del hiše je bil atrij. To je bil zgoraj odprt prostor, obdan z manjšimi pokritimi prostori. Prvotno je v atriju gospodar daroval bogovom, kasneje je bila sredina atrija kotanja z vodo. Na podeželju se je razvil poseben tip velike podeželske kmetije (villa rustica) z glavno stavbo in več manjšimi gospodarskimi poslopji, vse skupaj je obdajalo obzidje.

RIMSKA KULTURA

Rimljani so že prej, predvsem pa v dobi cesarstva, veliko gradili.⁴ Mnoge zgradbe so nastale pod vplivom etruščanskih in grških dosežkov. Gradili so terme, cirkuse, gledališča (bila so podobno zgrajena kot grška, le da so bila na ravnem in so dajala vtis enako visoke stavbe),

---

³Pri prehrani Rimljanov ne smemo pozabiti na t. i. orgije, na katerih so se bogati in vplivni sloji »nažirali«.

⁴Rimljani so veliko elementov arhitekture prevzeli od starih Grkov, tako da lahko rečemo, da na tem področju niso bili ravno izvirni, lahko pa se zato pohvalijo z izredno inovativnostjo na področju vojaške tehnike.

ceste (pomembne so bile zlasti za vojaško in trgovsko povezavo raznih delov države, bile so tudi zelo dobro grajene), vodovode (imenovane akvedukte v obliki mostov preko dolin in sotesk), svetišča (imenovana panteone), amfiteatre (koloseje), slavoloke. Rimljani so bili tudi mojstri v kiparstvu in slikarstvu. Slikarske stvaritve so ohranjene zlasti v starih hišah, to so mozaiki in freske. Mnogo zanimivega ponuja ogled Pompejev, mesta pod Vezuvom, ki ga je v 1. stoletju zasul izbruh vulkana. Danes je že skoraj v celoti odkrito. Rimljani so razvili še druge vrste umetnosti (npr. pesništvo). Znano delo je ep Vergila Eneida, ki je napisan po vzoru Homerjeve Iliade in Odiseje. Razvili so tudi govorništvo, najbolj slaven rimski govornik je bil Cicero.

RAZVOJ ZNANOSTI

Izmed znanosti moramo omeniti rimsko pravo, ki še danes vzbuja naše zanimanje. Rimljani so določali veliko zakonov, ki so določali pravice in dolžnosti državljanov. Rimsko pravo je služilo kot osnova poznejšim državljanom. Razvita je bila medicina. Znan zdravnik je bil Galen. Zanimiva je tudi rimska filozofija. Rimljani so ustvarili veliko pomembnih zgodovinopisnih del. Znani zgodovinopisci so bili: Jožef Flavij, Gaj Julij Cezar, Plenij, Tacit ...⁵

---

⁵ <http://oltajmer.blogger.hr/post/rimljani-i-dobra->

3. 2 INTERVJUJI IN ANKETE

Raziskovalni del sva opravila z anketiranjem in z različnimi intervjuji. Anketo sva izvedla ob pomoči učencev turističnega krožka, med naključnimi ljudmi v Qlandiji in v različnih predelih mesta. Pogovarjala sva se z gospodom županom Štefanom Čelanom, gospo Sonjo Dežman – koordinatorko EPK za našo šolo, gospo Aleksandro Nestorović in pa gospo Mojco Vomer Gojkovič – kustosinjama v Pokrajinskem muzeju Ptuj in Ormož, gospo Tatjano Farič – referentko za finance MO Ptuj, gospo Marijo Pulko – vodjo aktiva kmečkih žena na Hajdini in drugimi.

3.2.1 Pogovor z gospodom županom

Pogovor sva napovedala pri gospodu županu, Štefanu Čelanu, ki naju je z veseljem sprejel. Povedal nama je, da mu je najina zamisel zelo všeč in da bi jo bilo vredno podpreti, nadgraditi in v njej sodelovati. Naš projekt bi naj po besedah župana pripomogel k večjemu zanimanju turistov za mesto Ptuj. Tudi sam nama je predlagal, kaj bi še lahko počeli v rimskem tednu. Posebej je poudaril to, da so bili Rimljani odlični arhitekti. Povedal nama je tudi, da je občina že vložila velike vsote denarja za EPK.

Slika 3: Intervju z gospodom županom (foto: Ilič)

3.2.2

Pogovor s kustosinjo gospo Aleksandro Nestorović v Pokrajinskem muzeju Ptuj Ormož

Pogovarjala sva se tudi s kustosinjo v Pokrajinskem muzeju Ptuj Ormož, Aleksandro Nestorović. Nad našo zamisljivo je bila navdušena, prav tako pa bi tudi sodelovala v njej. V veliko korist nam je bila tudi knjiga (Rim), ki nam jo je predlagala ob zastavitvi vprašanja "Kaj bi še počeli v rimskem tednu?"

Slika 4: Intervju z gospo Aleksandro (foto: Pišek)

3.2.3 Pogovor z gospo Marijo Pulko, predsednico aktiva kmečkih žena Hajdina

Pogovor sva opravila tudi z gospo Marijo Pulko iz aktiva kmečkih žena. Na kratko nama je povedala vse o njihovem društvu in rimski hrani nekoč. V aktivu se ukvarjajo predvsem s pripravo rimskih jedi. Z rimsko hrano se vsakoletno predstavijo na Rimskih igrah na Ptuj. Prejele so že veliko priznanj in pohval.

Slika 5: Intervju z gospo Marijo Pulko (foto: Islamovič)

3.2.4 Posvet pri gospodu Francu Mlakarju, vodju projekta EPK 2012 – Ptuj partner

Sodelovanje turističnega krožka s Pokrajinskim muzejem Ptuj je sestavni del triletnega šolskega projekta, s katerim se OŠ Ljudski vrt vključuje v aktivnosti EPK 2012 v okviru MO Ptuj. Da bi bili še bolj seznanjeni z vsemi dogajanjem v povezavi s tem projektom in da bi bilo sodelovanje čim bolj produktivno, smo bili povabljeni na srečanje z gospodom Mlakarjem. Predstavil nam je vse dogodke na Ptuj, ki se bodo odvijali v okviru tega projekta.

3.2.5 Rezultati anketnega vprašalnika

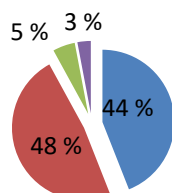
Anketo, s katero sva želela preveriti zanimanje za naš projekt med prebivalci, sva s pomočjo učencev turističnega krožka ustno izvedla med 150 naključnimi osebami različnih starosti in v različnih delih mesta Ptuj in njegovi okolici.

Zbrala smo rezultate anketnih vprašalnikov in nato začela z analizo rezultatov.

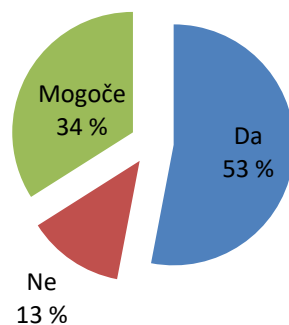
Veliki večini anketirancev je bila naša zamisel zelo všeč, le 8 % anketirancev je zamisel označilo kot slabo ali pa jih ni navdušila (graf 1). Nekaj več kot polovica (53 % anketiranih oseb) bi sodelovala v projektu "Mi Rimljani". Dobra četrtina (34 % anketirancev) ni bila popolnoma odločena glede sodelovanja v projektu, 13 % oseb pa ne bi sodelovalo v našem projektu (graf 2). Ugotovili smo, da so ljudje v okviru tega projekta pripravljeni postati Rimljani in nam pomagati pri izdelavi pripomočkov. Slaba četrtina (19 % vseh anketiranih) pa bi k projektu prispevala tako, da bi si ga ogledala. Več kot četrtina (30 % anketiranih) v projektu ni pripravljena sodelovati (graf 3). Kar polovica oseb je ob vprašanju "Koga bi povabili v mesto na dan projekta?" odgovorila, da bi pripeljali prijatelje. Četrtina anketiranih bi pripeljala sorodnike. Ugotovili smo, da bi nekaj ljudi na dan projekta v mesto povabilo tudi znane osebe, kot so Dejan Zavec, Nina Pušlar, Klemen Slakonja in druge (graf 4). Le nekaj anketiranih (11 %) bi v rimski Ptuj povabilo turiste. To se nama je zdelo zelo zanimivo, saj se na Ptuj dogaja premalo zanimivih stvari, ki bi pritegnile turiste, projekt pa bi lahko po mnenju anketiranih oseb prispeval k večjemu zanimanju turistov za mesto Ptuj. 11 % ljudi meni, da se na Ptuj ne dogaja premalo zanimivih stvari, ki bi pritegnile turiste, 19 % pa je pojem zanimanje za mesto Ptuj nekoliko tuj.

GRAF 1: Kakšna se vam zdi zamisel, da bi Ptuj spremenili v rimsko mesto?

■ Super, zelo mi je všeč   ■ Dobra
■ Nisem ravno navdušen/a   ■ Slaba

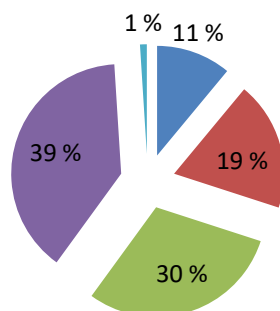

GRAF 2: Bi sodelovali v projektu "Mi Rimljani"?

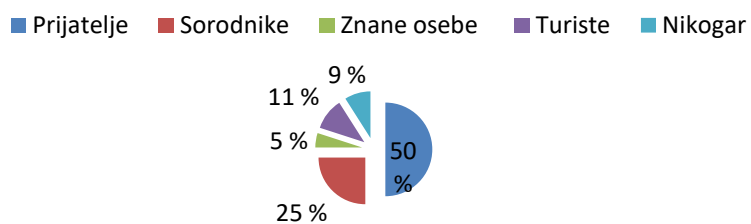

GRAF 3: Na kakšen način?

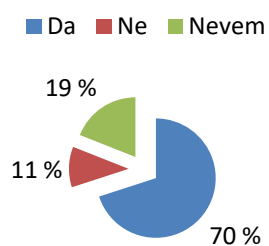
■ Obiskovalec
■ Pomoč pri izdelavi
■ Nisem pripravljen sodelovati
■ Rimljan

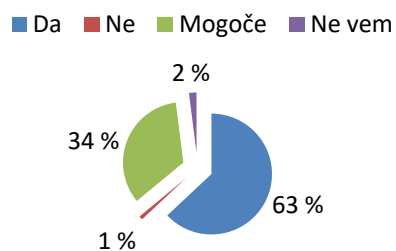
GRAF 4: Koga bi povabili na projekt?

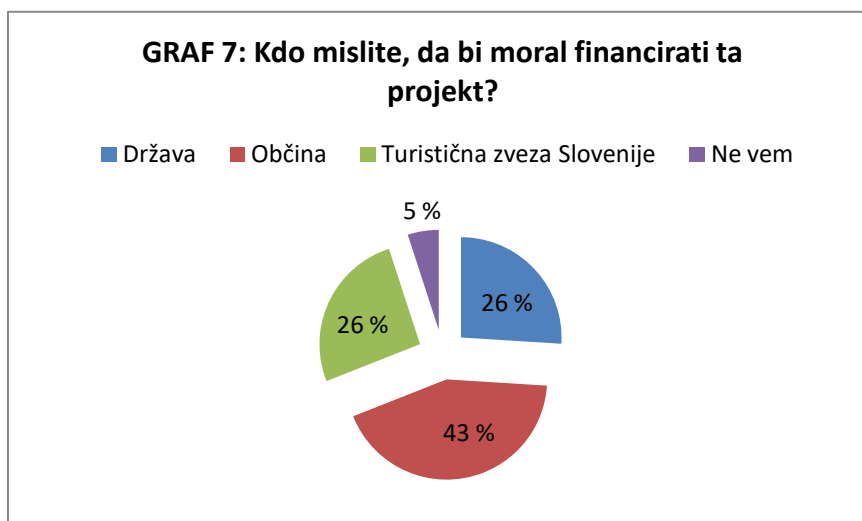

GRAF 5: Se vam zdi, da se na Ptujju dogaja premalo zanimivih stvari, ki bi pritegnile turiste?

GRAF 6: Bi lahko projekt prispeval k večjemu zanimanju turistov za mesto Ptuj?

Slika 6: Intervju z mimoidočimi (foto: Islamovič)

Če vse skupaj strneva, lahko z gotovostjo trdimo, da velika večina podpira naš projekt in si želi, da bi Ptuj za en teden spremenili v rimsko mesto. To bi se lahko dogajalo večkrat na leto in se vključilo v že obstoječo turistično ponudbo Ptuja.

Zelo veliko jih je tudi pripravljenih sodelovati pri tem projektu, pomagati pri izvedbi in pri zbiranju pripomočkov, ki bi jih potrebovali. Številni bi pomagali tudi tako, da bi podarili blago za šivanje rimskih oblek. Nekaj jih je bilo pripravljenih obleke tudi šivati. Pomagali bi tudi pri pripravi rimskih jedi in drugih izdelkov.

Večina bi se tega projekta tudi sama udeležila, povabili bi svoje prijatelje, sorodnike in druge obiskovalce. Obiskali bi ga tudi zato, ker velika večina še ni bila na kakšnem podobnem dogodku.

Sklepava torej lahko, da je velika večina ljudi v občini, predvsem njeno vodstvo, člani turističnega društva, društva kmečkih žena ter Pokrajinskega muzeja Ptuj, pokazala veliko zanimanje, da bi naš projekt zaživel, saj si želijo takšno obliko ohranjanja naše dediščine.

Prepričani so tudi, da bo ta projekt popestril dosedanjo turistično ponudbo Ptuja in bo imela od njega korist celotna občina. Torej, vseč jim je projekt Mi Rimljani.

Boljše spodbude za nadaljevanje našega dela nismo mogli dobiti!

3. 3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

3. 3. 1 Predstavitev ideje

V tem delu naloge bova predstavila najine ideje in zamisli učencev celotnega turističnega krožka, kako bi rimski teden potekal.

Glavna zamisel najine naloge je spremeniti Ptuj za en teden v rimsko mesto.

V starem delu mesta, v termah Ptuj in na naši šoli, eni redkih šol, ki je v celoti sezidana na nekdanjem naseljenem rimskem ozemlju, smo že in še bomo organizirali različne prireditve in delavnice z rimsko tematiko.

Prva taka prireditev, na kateri smo sodelovali vsi učenci ter tudi delavci šole, je pustna povorka. Oblekli smo različna rimska oblačila in tako predstavili takratno rimsko družbo. Najmlajši učenci so predstavljali šolarje, drugi trgovce, tretji patricije in plebejce. Imeli smo tudi rimske vojake, ki so spremljali katapult.

Vsa oblačila, pripomočke, čelade, ščite in tudi katapult smo izdelali učenci sami, in sicer na tehniških dnevih, ki smo jih imeli v mesecu decembru.

Pri tem je prav, da še posebej izpostavimo delo modelarskega krožka, ki je pripravljal pomemben, mogoče celo največji projekt, kar so se ga kdaj lotili - to je izdelava katapulta.

Slika 7: Izdelava katapulta (foto: Prejac)

V okviru projekta bi potekale različne rimske delavnice, namenjene ljudem vseh starosti, ki bi želeli sodelovati z nami. Zamislila smo si, da bi različne rimske predmete (amfore, oljenke, rimski nakit, žlice ter glineno posodo) izdelovali obiskovalci. Spominke, ki bi jih naredili, bi lahko odnesli domov. Nekatere bi tudi prodajali na tržnici.

Na naši šoli bi potekale delavnice risanja na steklo, izdelovanja rimskih opek in izdelovanja rimskih poti v obliki mozaikov.

Pred našo šolo bomo izdelali rimsko opekarsko peč. Za pomoč pri izgradnji te peči, bomo prosili delavke iz Pokrajinskega muzeja Ptuj, ki nam bodo s svojimi nasveti, zamislimi in izkušnjami v veliko podporo. Prav tako nam bosta pomagali naši dve profesorici likovne vzgoje.

Pekli bomo kruh in pripravljali ostale rimske jedi po Apicijevih receptih. Pri tem nam bodo pomagale članice Društva kmečkih žena Hajdina.

Otrokom bi približali rimsko šolstvo, tedanji način učenja ter rimske igre. Preizkušali bi se tudi v vihtenju meča. Na tem mestu bi lahko potekala prodaja značilnih rimskih začimb in zelišč. Te delavnice bi prostovoljno ob pomoči naših mentoric ter gospe arheologinje Marjane Tomanič - Jevremov in gospe Aleksandre Nestorović na začetku organizirali in vodili sami. V sklopu teh delavnic smo si zamislili, da bi našo pripovedko iz uvoda predstavili obiskovalcem oziroma organiziranim skupinam kot kratko gledališko igro. Kot glavna igralca se bosta preizkusila Jure in Timotei.

Prav tako bodo potekali ogledi različnih rimskih ostankov po našem mestu in v njegovi okolici, še posebej Rimske opekarske peči, po kateri vodenje izvajamo mi sami. Na posamezne ogledse se bodo obiskovalci vozili s kočijami.

En dan bomo namenili rimskim oblačilom in poslušanju rimske glasbe. Oblekli si bomo različna rimska oblačila, poslušali rimsko glasbo in poskušali tudi sami kaj zaigrati.

Za konec rimskega tedna si bodo obiskovalci lahko privoščili rimska vodna razvajanja v Termah Ptuj.

Vse te naše zamisli bomo vključili tudi v projekt EPK, saj je v letu 2012 Ptuj partnersko mesto tega projekta. In naša šola je v projekt EPK vključena zelo intenzivno, saj je koordinatorka sodelovanja vseh osnovnih šol v tem projektu. Vključili smo se in se še bomo z različnimi "zgodbami", in sicer: s sodelovanjem na pustni povorki, ki je potekala 19. februarja, z vsemi učenci in delavci šole, s pripravo prireditve ob dnevu šole na temo Mi Rimljani, z udeležbo na osrednji prireditvi vseh OŠ MO Ptuj, s pripravo in sodelovanjem na

festivalu Turizmu pomaga lastna glava, z različnimi delavnicami z rimsko tematiko ter na koncu še z izdajo zbornika, v katerem bodo sodelovale vse šole.

To je za nas letoletni projekt in predstavlja pomemben izziv, možnost pridobitve novih znanj in izkušenj. Misliva, da smo lahko na to aktivno vlogo, ki jo bomo imeli v tem projektu, ponosni.

Prav tako upava, da bodo naše zamisli pozitivno sprejete tudi v širši javnosti in jih bo mesto Ptuj v prihodnje lahko vključilo v svojo redno turistično ponudbo. To je seveda tudi naš cilj.

V nadaljevanju sledi nekaj utrinkov z naših delavnic

Slika 8: Izdelava rimskega denarja (foto: Prejac)

Slika 9 Izdelava rimskega denarja (foto: Prejac)

Slika 8: Izdelava amfor (foto: Prejac)

Slika 11: Izdelava amfor (foto: Prejac)

Slika 12: Amfore (foro: Prejac)

Slika 13: Izdelava šlemov (foto: Prejac)

Slika 14: Izdelava ščitov (foto: Prejac)

Slika 15: Izdelava ščitov (foto: Prejac)

3. 3. 2 Umestitev ideje v sedanji prostor in čas (Mi Rimljani – danes)

Za predstavitev je zelo pomembno, v kakšen prostor je postavljena.

Postavitev nekega dogodka v pravilno izbran prostor lahko pomeni velik uspeh za dogodek, lahko pa mu vrednost tudi odvzame. Tudi mi smo razmišljali v tej smeri in iskali nekaj, kar bi bilo všeč vsem. Mesto, kjer lahko vse to uresničimo, je Ptuj. Naš projekt smo dodatno obogatili z našimi delavnicami, ki jih že izvajamo, in zamislimi, ki jih bomo v prihodnje uresničili.

Kot pravi stari turistični slogan, so ključ za uspeh turizmu ljudje. Ker se tega dobro zavedamo, smo posebno pozornost namenili tistim, ki bi lahko pomagali pri uresničitvi naše zamisli in bi sodelovali pri izvedbi projekta spremenimo Ptuj za en teden v rimsko mesto. K sodelovanju bomo torej povabili:

Turistični podmladek:

- zamisel bomo predstavili čim širšemu krogu ljudi;
- z dobro reklamo bomo pri ljudeh ustvarili podporo za uresničitev projekta;
- pomagali bomo pri zbiranju starih Apicijevih receptov;
- ob pomoči Društva kmečkih žena Hajdina bomo pripravljali rimske jedi;
- pomagali bomo pri pripravi različnih delavnic;
- sodelovali bomo na različnih rimskih igrah in delavnicah;
- izdelovali bomo spominke, oziroma pomagali pri njihovi izdelavi;
- natisnili bomo del letakov za prireditve;

Slika16: Intervju za PE TV (foto: Prejac)

Bivši podmladkarji in dijaki gimnazije:

- Nejc Lazar, dijak ptujske gimnazije, bo naš uradni turistični vodič po Ptuju in Rimski opekarski peči.

Člani turističnega društva TIC-a:

- pomagali bodo pri promociji naše ideje oziroma projekta;
- sodelovali bodo pri razdeljevanju zloženk.

Župan in ostali uslužbenci MO Ptuj:

- S temi našimi zamislimi smo šli na MO Ptuj h gospodu županu in njegovim svetovalcem za finance in kulturo. Gospod župan nam je namreč že na otvoritvi Rimske opekarske peči pred dvema letoma obljubil, da se bo za ta projekt na občini našel denar. In nekaj se ga je res. Referentka za finance Tatjana Farič nam je okvirno izdala finančni načrt tega projekta.
- Za večjo promocijo Ptuja bo občina v letu 2012 namenila kar 80.000 €. Pred kratkim se je na nacionalni televiziji vrtel oglas, za katerega je občina odštela 40.000 €. Da bi pa se Ptuj promoviral tudi v tujini, bi morali odšteti kar 150.000 € za enkratno promocijo. V projekt EPK bodo vključili tudi Dominikanski samostan, v katerega je vključena obnova notranjosti večnamenske dvorane. To bo predvidoma stalo 210.000 € v letu 2012. Projekte in gradnjo bo vodil GP PROJECT ING D.O.O.

Članice društva kmečkih žena Hajdina:

- pomagale bodo pri iskanju rimskih receptov in pripravi rimskih jedi.

Ostali prebivalci MO Ptuj:

- skrbeli bodo za promocijo našega projekta;
- pomagali bodo pri razdeljevanju plakatov in drugega promocijskega materiala.

Predstavila sva dokaj široko paleto ljudi, ki bi sodelovali v našem projektu. Tega nismo storili brez razloga, ampak smo seznam »zadolžitev« sestavili na podlagi ankete in intervjujev, ki smo jih izvedli. Vsi so nam zagotovili, da so se pripravljene vključiti v ta projekt.

3. 2 PROGRAM RIMSKEGA TEDNA

Veliko smo vsi razmišljali o tem, na kakšen način bi turistom in drugim obiskovalcem v enem tednu predstavili življenje Rimljanov.

Odločili smo se, da bi v tem tednu potekale številne delavnice in dejavnosti po naprej določenem urniku. Ljudje se bodo, glede na svoje interese lahko odločili, katere dejavnosti bodo obiskali in pri katerih aktivno sodelovali.

Organizirane skupine se bodo predhodno morale najaviti pri TIC-u Ptuj, Turističnem društvu Ptuj, Pokrajinskem muzeju Ptuj ali pri naši mentorici. Ko bo k nam prišla večja skupina organiziranih obiskovalcev, bo zanje s pomočjo naših šolskih prometnikov urejeno parkiranje na parkirišču ob naši telovadnici. Za vse ostale prireditve oziroma ogleda so parkirišča v mestu. Vsi skupaj jih bomo lepo pozdravili. Nato jih bodo prevzeli vodiči oziroma organizatorji dejavnosti po posameznih dnevih. Delavnice bodo potekale po različnih lokacijah v mestu. Vse bo vnaprej označeno. V enem dnevu bo na razpolago več različnih dejavnosti, tako da bodo obiskovalci lahko izbrali tisto, ki jih najbolj zanima.

Program:

1. dan

- izdelovanje rimskega nakita, denarja in spominkov
- risanje na steklo
- izdelava voščenic tablic
- risanje risbic z rimsko tematiko – za najmlajše

Slika17: Rimski nakiti (foto: Prejac)

Slika18: Rimski mozaiki (foto: Prejac)

Slika 19: Risbice z rimsko tematiko (foto: Prejac)

Slika 20: Voščene tablice z rimsko tematiko (foto: Prejac)

2. dan

- ogled rimskih ostankov na Ptuju in okolici
- ogled Rimske opekarske peči
- prevoz s kočijo
- šola po rimsko ter rimske igre – za najmlajše

Slika 21: Obiskovalci Rimske opekarske peči (foto: Prejac)

Slika 22: Rimsko šolstvo (foto: Prejac)

Obiskovalci bi razdalje med posameznimi rimskimi spomeniki premagovali z vožnjo na kočiji. Najmlajši bi ostali v delavnicah, kjer bi spoznavali rimsko šolstvo, pisali na voščene tablice ter igrali rimske igre (mlin).

3. dan

- izdelovanje rimskih poti v obliki mozaika
- izdelovanje opeke
- izdelovanje rimske opekarske peči
- delavnica spoznavanja rimskih zelišč in začimb
- izdelovanje bršljanovih venčkov iz papirja – za najmlajše

Slika 23: Izdelovanje bršljanovih venčkov (foto: Prejac)

Slika 24: Izdelovanje mozaika (foto: Prejac)

4. dan

- izdelava rimskih oblačil in mask
- oblačenje v rimska oblačila in povorka po mestu
- urjenje v vihtenju meča
- prevoz s kočijo po mestu – za najmlajše

Slika 25: : Pohod Rimljanov po šoli (foto: Islamovič)

Slika 26: Rimljan Jure (foto: Islamovič)

Slika 27: Rimske maske (foto: Pišek)

5. dan

- nastop glasbenikov, ki bi igrali na rimska glasbila
- priprava rimskih jedi
- rimsko kosilo
- prodaja rimskih začimb
- izdelava glinenih posod – za najmlajše

Slika 28: Rimske jedi (foto: Pišek)

Slika 29: Rimske začimbe (foto: Pišek)

Slika 30: Glinene posode (foto: Mlakar)

6. dan

- rimsko vodno razvajanje v Termah Ptuj
- rimska savna
- rimska masaža
- rimske družabne igre – za najmlajše

Slika 31: Rimska savna: (vir: internet)

Rimske družabne igre bi najmlajši igrali takrat, ko bodo njihovi starši v savnah in na masažah. Na kratko smo predstavili naš program rimskega tedna. Na željo obiskovalcev se lahko aktivnosti po posameznih dnevih spremenijo.

Kot ste lahko razbrali iz našega programa, so za vse dni pripravljene tudi aktivnosti za naše najmlajše, tako da bodo njihovi starši oziroma spremljevalci brez skrbi obiskali tisto dejavnost, ki je njim najbolj zanimiva.

Vse spominke, ki jih bodo obiskovalci v teh delavnicah izdelali, si bodo odnesli domov. Vemo pa, da se vedno izdelata zelo veliko spominkov, ki ostanejo. Te bomo imeli za tiste obiskovalce, ki bodo prišli zgolj na ogled posebnih delavnic in sami ne bodo nič izdelali.

3.3 TRŽENJE NAŠEGA PROIZVODA

Predlogi za oblikovanje našega turističnega proizvoda so zapisani, sedaj jih je treba še približati ljudem. Kako doseči, da bi ljudje izvedeli za nas in naš projekt in za to porabili čim več denarja, pa v tem poglavju. Predlagava več načinov. Navedla bova predloge za uspešno predstavitev in kdo od sodelujočih v projektu bi le-te lahko uresničil.

Kaj bomo storili mi?

- Pripravili zloženko o projektu Mi Rimljani.
- Uredili knjižico z recepti rimskih jedi.
- Izdelali spletno stran.
- Izdelovali rimske spominke, ki jih bomo obiskovalcem ponujali na pustni povorki, prireditvi ob dnevu šole, v naši šoli, v Rimski opekarski peči in na tržnici.
- Šolam pošiljali reklamni material in jih vabili, naj se udeležijo naših prireditev.
- Sami sodelovali na tem projektu in nanj povabili svoje sorodnike, prijatelje, znance.
- Izdelali plakate, ki bodo vabili ljudi na prireditve.
- Plakate izobesili po mestu in okolici.
- Izdelali vabila, ki jih bodo predvajali različni mediji.
- Reklamno gradivo razposlali v Terme Ptuj, Turističnemu društvu ptuj, TIC-u Ptuj.
- Uspešno predstavljali nalogo in stojnico na festivalu »Turizmu pomaga lastna glava«.

In kaj MO Ptuj?

- Priskrbela potreben denar.
- Spodbudila domačine, da bodo zavzeto spremljali potek projekta
- Na uradni spletni strani predstavila naš projekt.
- Predstavila projekt ostalim občinam v okolici.
- Nas vzpodbujala pri našem delu.

Kako bosta sodelovala Turistično društvo Ptuj in TIC Ptuj?

- Našo ponudbo predstavili ostalim TD v okolici.
- Ponudbo predstavili tudi drugim društvom v okolici.
- Pomagali pri izdelavi plakatov.
- Promovirali naš reklamni material.
- Obiskali naše delavnice in prireditve.

In članice Društva kmečkih žena?

- Pomagale pri pripravi rimskih jedi in pogrinjkov.

Kako bodo sodelovali vsi ostali?

- Obiskali prireditve in delavnice.
- Aktivno sodelovali v delavnicah.
- Povabili čim več svojih prijateljev.

In vsi skupaj?

Uresničili našo nevsakdanjo in posebno zamisel, ki se nam je utrnila pred dvema letoma pri izdelavi takratne turistične naloge in je bila na MO Ptuj zelo dobro sprejeta.

To je – v okviru EPK 2012 opremiti vitrine navečjih ptujskih izložb z utrinki iz rimskega življenja.

Učenci turističnega krožka smo s pomočjo Pokrajinskega muzeja Ptuj opremili že kar nekaj izložb. To delo smo z veseljem opravljali. Upamo, da bomo vsi skupaj v letu 2012 opremili večino ptujskih izložb na to tematiko.

Slika 32: Izložba z rimsko pisavo
(foto: Malovič)

Slika 33: Rimski denar v izložbi banke
(foto: Milič)

Slika 34: Izložba v trgovini z oblečili
(foto: Malovič)

Slika 35: Rimski kruh (foto: Prejac)

Za opremljanje naše vitrine smo kruh po rimskem receptu spekli sami. Recept in modele za peko smo si izposodili v Pokrajinskem muzeju Ptuj.

Iz Pokrajinskega muzeja Ptuj so nam posodili nekaj na našem območju najdenih bronastih novcev, ki smo jih postavili v izložbo.

Opremili smo še kar nekaj vitrin, vendar vseh zaradi pomanjkanja prostora ne moremo uvrstiti v našo nalogo.

In tako upamo, da bomo lahko na koncu glasno rekli »USPELO NAM JE«, ker bodo obiskovalci rekli »VŠEČ NAM JE«!

4. UGOTOVITVE

Osnovni namen naloge je bil raziskati, kako se bi obnesla zamisel Rimskega tedna med ljudmi ali bi bili pripravljene sodelovati v njej in kako bi pripomogli k temu. Postavljene hipoteze sva preverila s pomočjo statistične obdelave podatkov. Zavedava se, da je vzorec premalo reprezentativen, da bi na tej osnovi lahko podala splošnejše zaključke. To, kar sva podala in raziskala, velja le za zajeto populacijo.

Hipoteza 1: (Zamisel, da bi se mesto Ptuj za en teden spremenilo v Rimsko mesto, je dobrodošla in zanimiva) drži. Večina anketiranih meni, da na Ptuj primanjkuje zanimivih projektov, ki bi pritegnili turiste. Kar 92 % anketiranih je bilo zadovoljnih z zamisljivo in so jo označili kot zanimivo in dobrodošlo za mesto Ptuj.

Hipoteza 2: (V projektu bi sodelovalo veliko Ptujčanov) drži, vendar ne v celoti. Projekta, v katerem se bi Ptuj spremenil v Rimsko mesto, se bi udeležilo 53 % anketiranih Ptujčanov. 34 % krajanov se bi mogoče udeležilo našega projekta, 13 % pa se projekta ne bi udeležilo.

Hipoteza 3: (V mesto bi privabili veliko ljudi od drugod) drži. 97 % anketiranih oseb meni, da bi projekt lahko prispeval k večjemu zanimanju turistov za mesto Ptuj. Med anketiranjem smo naleteli tudi na nekaj turistov. Tudi oni so bili nad našo zamisljivo navdušeni in so povedali, da bi se tega projekta zagotovo udeležili.

Hipoteza 4: (Na Ptuj se dogaja premalo zanimivih stvari, ki bi pritegnile turiste) v celoti drži. Ptuj obišče premalo turistov, čeprav je najstarejše slovensko mesto, ki je iz dneva v bolj pusto in prazno. Zakaj? Po odgovorih anketiranih sva ugotovila, da primanjkuje zanimivih projektov, prireditev, skratka dogodkov, ki bi pritegnili turiste.

5. ZAKLJUČNA MISEL

Z izdelavo raziskovalne turistične naloge sva prispevala zamisli in predloge, za katere si želiva, da bi pripomogli k pestri in zanimivi turistični ponudbi Ptuja.

Oblikovali smo turistični proizvod, ki bo obogatil že obstoječo turistično ponudbo na Ptuju. Lahko bo deloval samostojno, letos pa tudi kot del projekta Evropska prestolnica kulture.

Ob pripravi naloge za letošnji festival Všeč mi je smo se člani Turističnega krožka začeli še bolj zavedati, da živimo v mestu z bogato zgodovino, na katero smo res lahko ponosni. Tega bi se morali zavedati tudi vsi prebivalci Ptuja. Meniva, da šele takrat, ko si na svoje mesto ponosen in se zavedaš njegove bogate zgodovine ali drugih, turistično ugodnih dejavnikov, lahko doprineseš nekaj k boljšemu razvoju turizma v mestu in s tem tudi turizmu samemu. Torej je zelo pomembno, da se tega začnemo zavedati že zelo zgodaj in ne šele takrat, ko je za to prepozno. Mi, člani turističnega krožka smo se tega že začeli zavedati in menimo, da bi se tega morali začeti zavedati še drugi mladi Ptujčani in Ptujčanke. Vsi namreč menimo, da na mladih svet še zmeraj sloni.

6 LITERATURA IN VIRI

- <http://www.revijakapital.com/navtika/clanki.php?idclanka=1039>
- <http://doubletkitchen.blogspot.com/2010/05/jela-antickog-rima-ili-domaca-zadaca.html>
- <http://www.ptuj.info/index.php/sl/zgodovina-mesta.html>
- <http://www.gimvic.org/projekti/timko/rimljani2e/Tina/rimljani9.html/>
- <http://oltajmer.blogger.hr/post/rimljani-i-dobra-hrana/1608856.aspx>www.dijaski.net/.../zgo_ref_rimljani_07__prehrana
- http://www.squidoo.com/mesto_rim
- projekti.svarog.org/rimljani/800/intro.html –
- www.dijaski.net/get/lat_ref_kratka_zgodovina_starega_rima_01.pdf
- [sl.wikipedia.org/wiki/Antični_Rim](http://sl.wikipedia.org/wiki/Anti%C4%8Dni_Rim)
- Plesničar – Geč, L., Kuhar, B., Emona in rimska kuhinja, priročnik, 1996, Ljubljana, Kmečki glas.
- Dren, S., Rimljani, steklo, glina, kamen, Maribor, 2004.
- Macdonald, F., zakaj neki so Rimljani nosili toge in druga vprašanja o starem Rimu, Murska Sobota, Pomurska založba, 1998.
- Podbrežnik, S., jutri bodo Ptuj » zavzeli« stari Rimljani, članek Večer 67, avgust 2011, stran 20.
- Cunliffe, B., Rimljani, Ljubljana, 1982.
- Curk, I., Rimljani na Slovenskem, Ljubljana, 1990.
- Guy, J., Rimljani, Ljubljana, 2006.
- Espinos, J., Masia, P., Sanchez, D., Vilar, M., Kako so živeli Rimljani, Ljubljana, 2000.
- Kocuvan, E., Rimljan sem, Ljubljana, 1994.
- Kako so živeli v rimskih časih, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1989.
- Stari Rim, Svet okrog nas, Pomurska založba, 1995.
- Gojkovič, V., Žižek, M., I., Rimski vsakdan v Petovioni, Katalog razstave, Repro.
- Ptuj: starodavno mesto ob Dravi, Ciglenečki, Marjeta, Umetniški kabinet Primož Premrzel, Maribor, 2008, (str. 14 – 40)
- Ptuj : starodavno mesto ob Dravi / besedilo Marjeta Ciglenečki ; fotografije Boris Farič ; [Ptuj skozi čas Marija Hernja Masten in Primož Premrzel]

7 PRILOGE

- Anketa
- Osnutek vabila za časopis
- Osnutek vabila za radio
- Osnutek vabila za v šolsko avlo
- Zloženske v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku

Pozdravljeni!

Smo učenci turističnega krožka na Osnovni šoli Ljudski vrt Ptuj. V okviru letošnjega festivala Turizmu pomaga lastna glava smo se odločili, da bomo predstavili projekt Mi Rimljani. Prosimo vas, da rešite to anketo in nam tako pomagate pri oblikovanju zamisli za naš projekt. Vaši odgovori nam bodo v veliko pomoč, zato se vam že vnaprej zahvaljujemo.

1. Kakšna se vam zdi zamisel, da bi Ptuj za en dan spremenili v rimsko mesto?

Slaba.

Nisem ravno navdušen-a.

Dobra.

Super, zelo mi je všeč.

Drugo: _____

2. Ali bi bili pripravljeni sodelovati v tem projektu, da bi za en dan postali Rimljani?

Da.

Ne.

Mogoče.

3. Če ste obkrožili DA, navedite, na kakšen način.

_____

_____

4. Koga bi še pripeljali v mesto na dan projekta?

_____

_____

5. Ali se vam zdi, da se v Ptujju dogaja premalo zanimivih stvari, ki bi pritegnile turiste?

Da.

Ne.

Ne vem.

Če ste obkrožali DA, ali menite, da bi projekt lahko prispeval k večjemu zanimanju turistov za mesto Ptuj? (ustrezno obkrožite)

DA.

NE.

MOGOČE.

NE VEM.

6. Kdo mislite, da bi moral financirati ta projekt?

Država

Občina

Turistična zveza Slovenije

Ne vem

Osnutek vabila za radio:

V torek, 10. aprila, se bomo učenci Turističnega krožka Osnovne šole Ljudski vrt Ptuj v okviru festivala Turizmu pomaga lastna glava predstavili na turistični tržnici v Mercator centru (Super mesto) na Ptuju.

Vabimo vas, da se med 15. in 17. uro vsaj za trenutek ustavite pri naši stojnici in si jo ogledate ter poklepetate z nami. Obenem pa se boste prepričali, da imamo iz leta v leto več zamisli o še boljši turistični prepoznavnosti Ptuja.

Pridite, ne bo vam žal!

Še enkrat, lepo vabljeni.

Učenci in učiteljici Turističnega krožka OŠ Ljudski vrt Ptuj

Osnutek vabila za časopis:

Učenci turističnega krožka Osnovne šole Ljudski vrt Ptuj se bomo tudi letos predstavili na turistični tržnici v okviru festivala Turizmu pomaga lastna glava.

Vabimo vas, da se v torek, 10. aprila, med 15. in 17. uro vsaj za trenutek ustavite pri naši stojnici in si jo ogledate ter poklepetate z nami. Obenem pa se boste prepričali, da imamo iz leta v leto več zamisli o še boljši turistični prepoznavnosti Ptuja.

Pridite, ne bo vam žal!

Še enkrat, lepo vabljeni.

Učenci in učiteljici Turističnega krožka OŠ Ljudski vrt Ptuj

MI RIMLJANI

Pridi! V torek, 10. 4. 2012, med 15. in 17. uro v Super mesto.

**ZAKAJ NE BI SVOJEGA DRAGOCENEGA PROSTEGA ČASA, KI GA
NAMENIŠ ZA BRSKANJE PO INTERNETU, ŽRTVOVAL IN SE
SPREHODIL DO SUPER MESTA?**

Pridi in poglej!

Videl nas boš pri eni od številnih stojnic ...

ZLOŽENKE V SLOVENSKEM, ANGLEŠKEM IN NEMŠKEM JEZIKU